

💎 Dizajn a umenie

SNG je pod drobnohľadom ako žiadna iná inštitúcia. To, že ma kritizujú, ma neprekvapuje, hovorí nový umelecký šéf SNG Patrik Steinhauser

Martina Jurinová
+ [Odoberať autora](#)

31. 8. 2026 ⌚ 18 min

🔗 Zdieľať 📌 Uložiť 🗑️ Odomknúť

Pred niekoľkými mesiacmi slovenská kultúrna obec cez platformy ako Otvorená kultúra či Slobodná národná galéria, ktoré dlhodobo kritizujú vedenie rezortu kultúry a nové vedenie Slovenskej národnej galérie, vyjadrila znepokojenie nad menovaním Patrika **Steinhausera**, vyštudovaného finančníka, zakladateľa súkromnej galérie a obchodníka s umením, za nového umeleckého riaditeľa galérie. Kritici mu **vyčítali** konflikt záujmov, chýbajúce odborné vzdelanie a neexistujúce skúsenosti s prácou v štátnej príspevkovej organizácii, akou je SNG.

Vypočujte si tento článok v audioverzii. Stačí spustiť prehrávanie a pohodlne si ho vypočuť kdekoľvek ste.

Patrik Steinhauser sa až doteraz k svojmu rozhodnutiu, jeho okolnostiam ani plánom na poste umeleckého riaditeľa verejne nevyjadril. Necelé dva mesiace po nástupe do galérie súhlasil s rozhovorom pre Forbes Slovensko. Hovorí v ňom o svojej vízii pre SNG, ako aj o tom, že nie je fanúšikom čierneho-bieleho videnia sveta a že umenie by podľa neho malo stáť nad politikou.

SNG je ostatný rok pod takým drobnohľadom ako žiadna iná inštitúcia na Slovensku a je kritizovaná úplne za všetko, čo urobila – dobré aj zlé. Takže to, že kritizujú aj mňa, ma vôbec neprekvapuje.

O rozhovor vás po nástupe na túto pozíciu žiadali mnohé redakcie. Prečo ste ich odmietli?

Odkedy som nastúpil do SNG, bolo to pre mňa veľmi hektické obdobie, potreboval som sa bližšie oboznámiť so situáciou v inštitúcii, s kolegami aj s tým, ako v SNG fungujú procesy. Svoju rolu beriem veľmi vážne, preto som sa rozhodol, že zatiaľ poskytnem iba jeden rozhovor. Verím však, že pre čitateľov bude maximálne informatívny. Chcel som sa na to so všetkou vážnosťou pripraviť a uvedomujem si, že som teraz v celkom inej pozícii, v akej som bol kedysi, keď som pôsobil ako súkromný galerista.

Veľa ľudí v kultúrnych kruhoch vaše menovanie prekvapilo. Atmosféra v kultúrnej obci, ktorej veľká časť kritizuje súčasné vedenie ministerstva kultúry aj SNG, je mimoriadne napätá až nepriateľská. Museli ste si byť toho všetkého vedomý, napriek tomu ste sa rozhodli ponuku prijať. Prečo?

Na túto pozíciu som sa aktívne nehlásil, bol som oslovený zo strany riaditeľa SNG Juraja Králiku. Dva a pol mesiaca som s ním o tejto ponuke komunikoval, mali sme k tomu asi 10 stretnutí, počas ktorých sme si vyjasnili, čo bude moja pozícia. Aj ja sám som mal veľa otázok o súčasnom stave v SNG aj zodpovednosti, ktorá z mojej pozície vyplýva. Pre mňa osobne však bola najdôležitejšia otázka, či a ako môžem prispieť k rozvoju tejto inštitúcie so všetkým, čo viem ponúknuť na základe svojich doterajších skúseností.

”

SNG by sa mala rozvíjať dvoma smermi. Jedným z nich je vystavovať a šíriť povedomie o slovenských umelcoch doma aj v zahraničí. Druhým je prinášať kvalitné medzinárodné umenie na Slovensko, dokonca aj veľké diela blue-chip umelcov alebo takzvané blockbusters, ktoré tu doposiaľ neboli vystavované.

Asi ste predpokladali, že vaše rozhodnutie bude vnímané kontroverzne.

Vedel som, že časť kultúrnej scény to bude kritizovať. Ale viete... aplauz je najlacnejšia mena na svete. Vo svojom živote nikdy nerobím rozhodnutia podľa toho, či ma za to bude niekto chváliť alebo kritizovať, či mi za to bude niekto tleskať. Zaujímalo ma hlavne to, či môžem konštruktívne prispieť k rozvoju SNG. Keď som sa nad tým zamyslel, odpoveď na túto otázku bola „určite áno“, a preto som sa rozhodol toto miesto prijať.

Patrik Steinhauser, bývalý súkromný galerista a vyštudovaný finančník, je od júla 2026 novým umeleckým riaditeľom SNG.

Kritici vám vyčítajú, že ako vyštudovaný finančník na túto pozíciu nemáte požadované odborné vzdelanie. Aká je vaša reakcia?

Nereagujem na to nijako. SNG je ostatný rok pod takým drobnohľadom ako žiadna iná inštitúcia na Slovensku a je kritizovaná úplne za všetko, čo urobila – dobré aj zlé. Takže to, že kritizujú aj mňa, ma vôbec neprekvapuje. Silne nesúhlasím s tým, že nemám žiadnu odbornosť či skúsenosti. V obchodovaní s umením sa pohybujem vyše 11 rokov, za ten čas som spolupracoval s umelcami aj inštitúciami z celého sveta, kurátormi, zberateľmi umenia na primárnom aj sekundárnom trhu. Za tie roky som načerpal veľa skúseností aj znalostí a mám aj podnikateľské skúsenosti. Toto všetko so sebou prinášam do SNG – sieť kontaktov aj vzťahov založených na dôvere a profesionalite a dlhý zoznam reálnych projektov, výstav a iných spoluprác s umelcami nielen zo Slovenska, ktoré

sme za tie roky zrealizovali v rámci Steinhauser Gallery, ale aj v zahraničných inštitúciách ako Kampa Museum Praha, Národná galéria v Sofii v Bulharsku alebo Park Seo Bo Foundation v Soule v Južnej Kórei.

KTO JE PATRIK STEINHAUSER

Patrik Steinhauser je od 1. júla 2026 novým umeleckým riaditeľom Slovenskej národnej galérie. Rodák zo Slovenska ešte ako dieťa s rodičmi odišiel do Nemecka, v meste Kaiserslautern vyštudoval finančný manažment. Od roku 2015 je aktívny v umeleckom poradenstve, zberateľom radí ako zveľaďovať svoje zbierky. V roku 2023 s manželkou Bonni otvorili v Bratislave súkromnú Steinhauser Gallery, ktorá sa zameriava na perspektívnych slovenských aj etablovaných medzinárodných autorov, ako aj významných blue-chip umelcov a umelkyne s vysokým investičným zhodnotením. Z pozície riaditeľa galérie sa stiahol po nástupe do SNG, dnes ju vedie jeho manželka.

Keď už spomínate Steinhauser Gallery, tá priamo reprezentovala aj viacero súčasných umelcov zo Slovenska, napríklad Martina Piačeka či Mareka Kvetana. Z pozície umeleckého šéfa pritom môžete priamo ovplyvňovať napríklad aj to, akých umelcov SNG nakupuje do svojej zbierky alebo akých autorov bude vystavovať...

Na Steinhauser Gallery som hrdý, za tie tri roky sme odviedli veľa práce, na konte máme 16 výstav, v rámci ktorých sme sem priniesli množstvo medzinárodných umelcov aj kurátorov a priestor sme dali, samozrejme, aj slovenským umelcom. Vytvorili sme sieť kontaktov, vďaka ktorým sa mnohí ľudia v zahraničí dozvedajú o slovenskom umení a vytvárajú sa ďalšie spolupráce.

A čo sa týka možného konfliktu záujmov, ten nevnímate?

K tomu môžem povedať, že hneď po tom, ako som prijal pozíciu v SNG, sme fungovanie galérie zmenili. Riaditeľkou je teraz moja manželka, ktorá doteraz spolu so mnou galériu riadila. Ja už v rámci galérie nemám žiadnu funkciu. Manželka má na starosti operatívnu a prebrala aj ďalšie úlohy a zodpovednosti, ktoré som predtým vykonával ja.

Stále však môžete jej rozhodnutia ovplyvňovať...

V galérii sme si vytvorili nezávislý poradný orgán zložený zo štyroch medzinárodných poradcov. Sú to skúsení odborníci z rôznych európskych krajín, ktorí sú z inštitucionálneho, ako aj z privátneho umeleckého sveta. Ak bude manželka chcieť urobiť nejaké zásadné rozhodnutie týkajúce sa galérie, môže sa o tom poradiť s týmito nezávislými expertmi.

”
S manželkou sme sem prišli asi pred piatimi rokmi a pamätám si, že som mal pocit, že veľa mladých, ale aj starších ľudí vníma Slovensko ako krajinu, kde sa všetko robí zle, že Slovensko vnímali ako zlyhaný štát. No nie je to pravda.

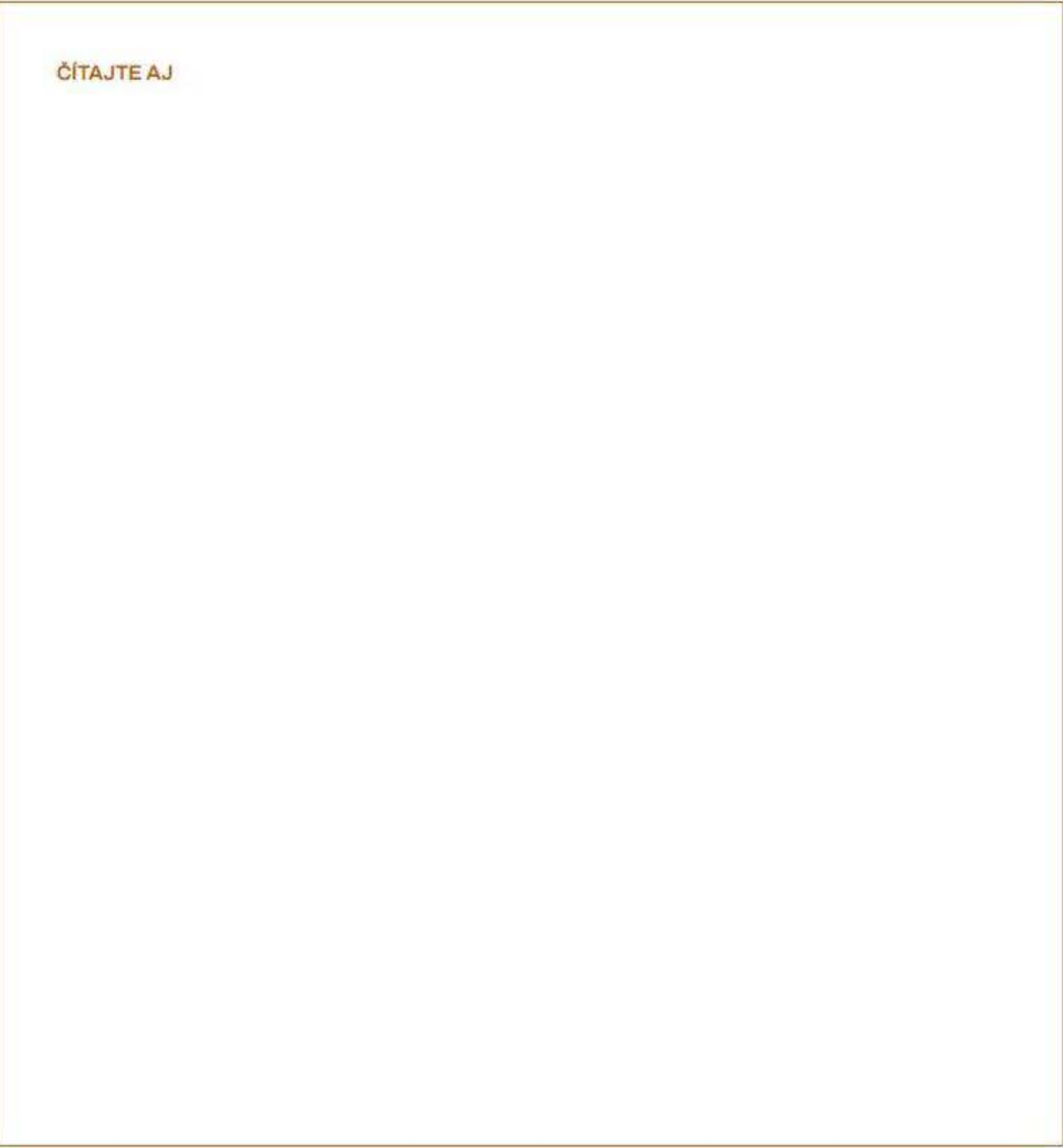
Ako si môže byť verejnosť istá, že nebudete v rámci nákupov diel do zbierky SNG uprednostňovať „svojich“ umelcov?

V súlade so zákonom nie je možné, aby som bol členom výberovej komisie. Tým pádom nemôžem ovplyvňovať ani rozhodovať o nákupe nových diel.

Faktom je, že ste doposiaľ nepracovali v štátnej príspevkovej organizácii. Súkromná galéria je niečo celkom iné ako celonárodná inštitúcia, ktorá pracuje s národným dedičstvom, disponuje obrovskou zbierkou umenia a jej úlohou je robiť osvetu, zachovávať, katalogizovať a zveľaďovať toto dedičstvo.

Plne si to uvedomujem a viem, že procesy vo verejnej inštitúcii sú iné ako v súkromnej galérii. Svoju zodpovednosť beriem veľmi vážne. Je tu obrovská zbierka, takmer stotisíc umeleckých diel, je to skutočný slovenský

národný poklad. Ako umelecký riaditeľ som zodpovedný za všetky umelecké výstupy – výstavy, publikácie, vedeckú alebo inú súvisiacu činnosť. Robím to svedomite s tímom ľudí, kurátormi, reštaurátormi, či už internými, alebo externými, a, samozrejme, aj v spolupráci s umelcami. Nechcem stáť nad odborníkmi, ktorí v SNG pracujú. Chcem stáť za nimi, vytvárať im podmienky a nieť zodpovednosť za spoločný výsledok.

Aká je vaša vízia pre SNG a jej umelecké smerovanie?

SNG by sa mala rozvíjať dvoma smermi. Jedným z nich je vystavovať a šíriť povedomie o slovenských umelcoch doma aj v zahraničí. Druhým je prinášať kvalitné medzinárodné umenie na Slovensko, dokonca aj veľké diela *blue-chip* umelcov alebo takzvané *blockbusters*, ktoré tu doposiaľ neboli vystavované. Doteraz sa tomu v rámci SNG nikto systematicky nevenoval. Vďaka svojim medzinárodným kontaktom práve v tomto vidím svoje hlavné poslanie a víziu.

Hneď potom, ako som prijal post v SNG, som vnímal kritiku z istej časti kultúrnej obce, ale do detailov som to nesledoval. Mal som pocit, že tie výčitky, ktoré voči mne vzniesli a ktoré sa ku mne nejakým spôsobom dostali, boli skôr útoky ad hominem. Komentovali, ako vyzerám alebo čo som robil pred 20 rokmi. Na to nemienim reagovať.

Máme tomu rozumieť tak, že na Slovensko donesiete napríklad originály Picassových diel a vystavíte ich v SNG?

Nie je to iba o tom. Hovorím o premyslených, ucelených výstavách s jednotiacou myšlienkou či témou, ktoré reflektujú ducha doby, v ktorej žijeme v rámci Slovenska, Európy aj globálneho sveta. Kvalitne kurátorsky pripravená výstava musí mať schopnosť rezonovať nielen na Slovensku, ale aj za hranicami krajiny, v európskom kontexte a v ideálnom prípade aj globálne. Hovoríme o základných témach ako identita, sloboda, konflikt, sociálne zmeny, pamäť alebo ľudská túžba niekam patriť. Veľkou témou sú aj nové technológie, AI. Do SNG chceme priniesť relevantné témy, ktoré majú potenciál osloviť ľudí tu aj na celom svete, a chceme to robiť cez diela slovenských aj medzinárodných umelcov.

Aké máte ďalšie plány?

Galéria by mala plniť aj rolu inštitucionálneho ambasádora, reprezentovať sama seba aj jednotlivých umelcov v zahraničí. Podľa mňa túto úlohu doposiaľ SNG nezohrávala. Slovenské umenie je stredoeurópske a zapadá do určitého kontextu – spoločenského aj historického. Tento aspekt nesmieme opomenúť a mali by sme ho komunikovať aj navonok. SNG by nemala len uchovávať umenie, ktoré má v zbierkach. Mala by neustále podnecovať a rozvíjať komunikáciu s rôznymi inštitúciami, múzeami doma alebo v zahraničí. A keď už hovoríme o zbierke, aj s ňou by sme mali pracovať aktívnejšie.

V akom zmysle?

Ako som povedal, náš zbierkový fond obsahuje takmer stotisíc diel slovenských a zahraničných umelcov. Sú to diela pochádzajúce z 13. storočia až po súčasné umenie. Tieto diela by sme v rámci galérie mali vystavovať v nových kontextoch.

”

SNG ako inštitúcia by mohla komunikovať tému dane z pridanej hodnoty. Na Slovensku platí 23-percentná DPH aj na umelecké diela. V Taliansku je to šesť percent, v Nemecku sedem, vo Francúzsku 5,5 percenta.

Čo to znamená?

Príkladom môžu byť výstavy Bang! Bang ?! a Bang?! Bang! 2 môjho predchodcu na tejto pozícii (českého kurátora) Martina Dostála (prierezové výstavy slovenského výtvarného umenia zo zbierok SNG od konca 60. rokov minulého storočia až po súčasnosť). Takto vieme ukázať, aká rozsiahla, rozmanitá a bohatá je naša zbierka. Príkladom sú diela Márie Bartuszovej, Stana Filka, Alojza Klíma a ďalších umelcov, ktoré sú teraz v rámci Bang?! Bang! 2 vystavené a ide o skutočne veľké a medzinárodne uznávané osobnosti slovenského výtvarného umenia.

Patrik
Steinhauser

Myslíte, že sa takéto diela nevystavovali dostatočne?

Som tu len siedmy týždeň a v žiadnom prípade nechcem kritizovať ľudí, ktorí galériu viedli predtým. Viem, že SNG prešla obrovskou rekonštrukciou a všetci títo ľudia tu urobili poriadny kus práce. Samotná rekonštrukcia napokon spôsobila, že určitý čas po otvorení zrekonštruovanej budovy sme tu mali niečo ako „architektonický turizmus“, lebo ľudia boli na nové priestory úprimne zvedaví. Následne sa postupne rozbehli aj výstavy. Keď som sem prišiel ja, našiel som tu plne funkčnú galériu, ktorá naplňa svoje ciele, organizujú sa tu výstavy, komentované prehliadky, výklady, tvorivé workshopy pre verejnosť, vzdelávacie programy pre školy... Na tomto základe chcem ďalej stavať, spoločne s ľuďmi, ktorí tu sú. Chcem však povedať aj to, že Juraj Králik a Martin Dostál boli pred viac ako rokom podľa mňa v neľahkej pozícii, pretože predtým rozpracované a naplánované výstavy sa zrušili.

Prečo sa museli zrušiť?

Tieto výstavy pripravovali ľudia, ktorí pred príchodom súčasného vedenia zo SNG odišli a v súvislosti s ich odchodom boli plánované výstavné projekty zrušené. Produkcia v umeleckom svete je náročná, často trvá aj roky, kým sa dotiahne nejaký projekt, výstava.

Prečo je to také zdĺhavé?

Dlho trvá zmanažovať výpožičky z iných inštitúcií, múzeí alebo zo súkromných zbierok, dohodnúť a skoordinať rôzne spolupráce, kurátorsky kvalitne pripraviť zastrešenú a ucelenú výstavu. To jednoducho neviete spraviť rýchlo.

Vyrastali ste v Nemecku a žili ste vo viacerých krajinách na rôznych kontinentoch. Ako cez tento rozmer vnímate Slovensko a jeho umeleckú scénu?

Poviem to všeobecnejšie. S manželkou sme sem prišli asi pred piatimi rokmi a pamätám si, že som mal pocit, že veľa mladých, ale aj starších ľudí vníma Slovensko ako krajinu, kde sa všetko robí zle, že Slovensko vnímali ako zlyhaný štát. No nie je to pravda. Žil som vo viacerých krajinách a verte mi, že problémy majú všade. Ide len o to, ako sa k týmto problémom staviate. Myslím si, že umelecké granty by mali dostávať prioritne mladí umelci, ktorí práve skončili vysokú školu, pretože sú ešte len na začiatku svojej umeleckej cesty a je to pre nich nesmierne ťažké. No problém s financiami majú kultúrne inštitúcie aj umelci všade na svete.

Ako sa to dá vyriešiť?

Existujú rôzne riešenia, inšpirácia sa dá čerpať z rôznych krajín. Niektoré štáty napríklad poskytujú fiškálne stimuly firmám aj súkromným osobám v prípade, že podporujú umelcov alebo iné súčasti kultúrneho ekosystému. Myslím si, že už aj na Slovensku sa o tom pred niekoľkými rokmi začalo hovoriť, ale žiadne výsledky zatiaľ neboli dosiahnuté.

Čo konkrétne by podľa vás pomohlo?

Viem si predstaviť, že SNG ako inštitúcia by mohla komunikovať tému dane z pridanej hodnoty. Na Slovensku platí 23-percentná DPH aj na umelecké diela. V Taliansku je to 6 percent, v Nemecku 7, vo Francúzsku 5,5 percenta. V Nórsku funguje model, kde polovica vybranej DPH z predaja umeleckých predmetov smeruje do špeciálneho fondu na podporu mladých umelcov a rôznych umeleckých projektov. Takúto diskusiu by sme mali viesť aj na Slovensku, pretože som presvedčený, že by to umeleckej scéne, mladým umelcom aj inštitúciám prospelo.

Otázku DPH majú v rukách politici. Ako chcete takúto zmenu dosiahnuť?

Viem, že je to ťažké, ale môžeme o tom minimálne začať diskutovať. SNG by túto tému mohla otvoriť a aktívne ju komunikovať.

Aké sú vaše krátkodobejšie ciele, prípadne na akých projektoch už pracujete?

Od prvého dňa sme začali pracovať na viacerých veciach aj vďaka tomu, že tím v SNG je plne funkčný a aktívny. Nemôžem prezradiť žiadne detaily, pretože v rámci rôznych projektov sme vo fáze pokročilých rokovaní a obmedzujú nás dohody o mlčanlivosti. V nasledujúcich 12 mesiacoch však plánujeme do SNG priniesť tri zahraničné výstavy. O ďalších našich dvoch projektoch komunikujeme s inštitúciami v zahraničí – týka sa to našich *in-house* výstav, aktuálnych alebo minulých, ktoré by tieto zahraničné inštitúcie chceli zaradiť do svojich programov v rokoch 2028 alebo 2029. Rok 2027 už máme v rámci SNG ako takej prakticky uzavretý a aktuálne už pracujeme na pláne pre rok 2028.

Patrí k týmto projektom aj výstava venovaná dielu významného výtvarníka Rudolfa Filu? Denník N informoval, že jeho rodina sa rozhodla, že na výstave nebude spolupracovať pre výhrady voči vedeniu rezortu kultúry aj samotnej galérie. Napriek tomu na výstave ďalej pracujete. Čo hovoríte na celú túto situáciu?

Menovaný denník je známy svojím radikálnym negatívnym postojom ku galérii. No keď sa už pýtate – nie je pravda, že rodina odmietla spolupracovať. Časť rodiny Rudolfa Filu nám na začiatku potvrdila záujem na výstave participovať. A následne, keď už galéria na projekte začala pracovať, si to rozmyslela. Uvedený denník vydal článok pod názvom „Rudolf Fila si zaslúži výstavu v SNG, ale nie teraz“. K tomu sa dá povedať len toľko, že súčasný kurátor, výtvarník Vladimír Kordoš, Filov žiak, kolega a priateľ, prišiel v roku 2023 s projektom výstavy Rudolfa Filu aj za predchádzajúcim vedením SNG, ktoré na jeho ponuku nereflektovalo. Asi teda nemali o túto výstavu záujem. Aj v kontexte tejto informácie si preto dovoľím parafrázovať uvedený titulok: „Rudolf Fila si zaslúži výstavu v SNG, práve teraz“. (Vladimír Kordoš pre Denník N **uviedol**, že bojkot galérie zo strany časti umeleckej scény považuje za irelevantný a že mu ide len o ucelené zhodnotenie diela tohto významného umelca. Termín výstavu donesiaľ nie je známy, poznámka redakcie.)

Vyrastali ste v Nemecku a žili ste vo viacerých krajinách na rôznych kontinentoch. Ako cez tento rozmer vnímate Slovensko a jeho umeleckú scénu?

Poviem to všeobecnejšie. S manželkou sme sem prišli asi pred piatimi rokmi a pamätám si, že som mal pocit, že veľa mladých, ale aj starších ľudí vníma Slovensko ako krajinu, kde sa všetko robí zle, že Slovensko vnímali ako zlyhaný štát. No nie je to pravda. Žil som vo viacerých krajinách a verte mi, že problémy majú všade. Ide len o to, ako sa k týmto problémom staviate. Myslím si, že umelecké granty by mali dostávať prioritne mladí umelci, ktorí práve skončili vysokú školu, pretože sú ešte len na začiatku svojej umeleckej cesty a je to pre nich nesmierne ťažké. No problém s financiami majú kultúrne inštitúcie aj umelci všade na svete.

Ako sa to dá vyriešiť?

Existujú rôzne riešenia, inšpirácia sa dá čerpať z rôznych krajín. Niektoré štáty napríklad poskytujú fiškálne stimuly firmám aj súkromným osobám v prípade, že podporujú umelcov alebo iné súčasti kultúrneho ekosystému. Myslím si, že už aj na Slovensku sa o tom pred niekoľkými rokmi začalo hovoriť, ale žiadne výsledky zatiaľ neboli dosiahnuté.

Čo konkrétne by podľa vás pomohlo?

Viem si predstaviť, že SNG ako inštitúcia by mohla komunikovať tému dane z pridanej hodnoty. Na Slovensku platí 23-percentná DPH aj na umelecké diela. V Taliansku je to 6 percent, v Nemecku 7, vo Francúzsku 5,5 percenta. V Nórsku funguje model, kde polovica vybranej DPH z predaja umeleckých predmetov smeruje do špeciálneho fondu na podporu mladých umelcov a rôznych umeleckých projektov. Takúto diskusiu by sme mali viesť aj na Slovensku, pretože som presvedčený, že by to umeleckej scéne, mladým umelcom aj inštitúciám prospelo.

Otázku DPH majú v rukách politici. Ako chcete takúto zmenu dosiahnuť?

Viem, že je to ťažké, ale môžeme o tom minimálne začať diskutovať. SNG by túto tému mohla otvoriť a aktívne ju komunikovať.

Aké sú vaše krátkodobejšie ciele, prípadne na akých projektoch už pracujete?

Od prvého dňa sme začali pracovať na viacerých veciach aj vďaka tomu, že tím v SNG je plne funkčný a aktívny. Nemôžem prezradiť žiadne detaily, pretože v rámci rôznych projektov sme vo fáze pokročilých rokovaní a obmedzujú nás dohody o mlčanlivosti. V nasledujúcich 12 mesiacoch však plánujeme do SNG priniesť tri zahraničné výstavy. O ďalších našich dvoch projektoch komunikujeme s inštitúciami v zahraničí – týka sa to našich *in-house* výstav, aktuálnych alebo minulých, ktoré by tieto zahraničné inštitúcie chceli zaradiť do svojich programov v rokoch 2028 alebo 2029. Rok 2027 už máme v rámci SNG ako takej prakticky uzavretý a aktuálne už pracujeme na pláne pre rok 2028.

Patrí k týmto projektom aj výstava venovaná dielu významného výtvarníka Rudolfa Filu? Denník N informoval, že jeho rodina sa rozhodla, že na výstave nebude spolupracovať pre výhrady voči vedeniu rezortu kultúry aj samotnej galérie. Napriek tomu na výstave ďalej pracujete. Čo hovoríte na celú túto situáciu?

Menovaný denník je známy svojím radikálnym negatívnym postojom ku galérii. No keď sa už pýtate – nie je pravda, že rodina odmietla spolupracovať. Časť rodiny Rudolfa Filu nám na začiatku potvrdila záujem na výstave participovať. A následne, keď už galéria na projekte začala pracovať, si to rozmyslela. Uvedený denník vydal článok pod názvom „Rudolf Fila si zaslúži výstavu v SNG, ale nie teraz“. K tomu sa dá povedať len toľko, že súčasný kurátor, výtvarník Vladimír Kordoš, Filov žiak, kolega a priateľ, prišiel v roku 2023 s projektom výstavy Rudolfa Filu aj za predchádzajúcim vedením SNG, ktoré na jeho ponuku nereflektovalo. Asi teda nemali o túto výstavu záujem. Aj v kontexte tejto informácie si preto dovoľím parafrázovať uvedený titulok: „Rudolf Fila si zaslúži výstavu v SNG, práve teraz“. (Vladimír Kordoš pre Denník N **uviedol**, že bojkot galérie zo strany časti umeleckej scény považuje za irelevantný a že mu ide len o ucelené zhodnotenie diela tohto významného umelca. Termín výstavu donesiaľ nie je známy, poznámka redakcie.)

vystavy doposiaľ nie je známy, poznámká redakcie.)

Vráťme sa ku galérii, ktorá zažila po zmene vedenia masové odchody zamestnancov. Vy hovoríte, že tím v galérii je plne funkčný. Už sa vám podarilo fluktuácie zastabilizovať a doplniť stavy?

Tu vás musím opraviť. K odchodom zamestnancov totiž došlo nie po príchode nového vedenia, ale pred jeho príchodom. O to viac sú zamestnanci, ktorí tu zostali, pre nás nesmierne cenní. Ich odbornosť je pre nás mimoriadne dôležitá. Zároveň od nástupu nového vedenia sa priebežne rozširuje tím o ďalších ľudí.

Je ťažké takých ľudí nájsť?

Je to náročné už aj preto, že Slovensko je malá krajina. Už len v porovnaní s Českom máme oveľa zložitejšiu situáciu. No aj teraz rokujeme s viacerými ľuďmi, ktorí by mohli rozšíriť tím SNG. Ja nechcem hodnotiť veci cez politiku. Pre mňa je dôležitý profesionálny prístup, tímová práca, ochota prevziať zodpovednosť, schopnosť uskutočňovať projekty. Podľa týchto parametrov by som chcel byť hodnotený aj ja. Mali by sme pracovať v prospech umenia, bez ohľadu na politické preferencie.

”

Chápem to (kritikov), ale nerád by som tieto spory súdil. Myslím si však, že spisovanie petícií, rôzne protesty či vyzývanie verejnosti na bojkot nejakej inštitúcie nikam nevedú. Na budúci rok sa môže vláda zmeniť alebo aj nie, to teraz nikto z nás nevie. Lenže táto vyhrotená situácia škodí celému kultúrnemu ekosystému.

SNG pre tento rozkol evidentne trpí.

Určite to malo vplyv na jej fungovanie. Videli sme, že v roku 2025 zažila pokles návštevnosti aj preto, že veľká skupina ľudí vyzývala k bojkotovaniu SNG. Bol to ťažký rok. No aj pri tom všetkom bol podľa mňa rok 2025 o stabilizácii a 2026 je rokom, v ktorom by sa už SNG mala posunúť vpred.

Konflikt, ktorý je v kultúre už tri roky, paradoxne priniesol väčší záujem verejnosti o umeleckú scénu. Vidieť to vo vzťahu k SNG, ale aj k Slovenskému národnému divadlu. Zaujíma ma, či tej kritike rozumiete...

Chápem to, ale nerád by som tieto spory súdil. Myslím si však, že spisovanie petícií, rôzne protesty či vyzývanie verejnosti na bojkot nejakej inštitúcie nikam nevedú. Na budúci rok sa môže vláda zmeniť alebo aj nie, to teraz nikto z nás nevie. Lenže táto vyhrotená situácia škodí celému kultúrnemu ekosystému. Som otvorený diskusii a pozývam všetkých, ktorí o to majú záujem, aby sme sa začali spolu rozprávať. Mladí umelci musia byť aktívni a musia vystavovať, umenie sa musí rozvíjať, a ak tento vývoj na niekoľko rokov zastavíme, ak spolu nebudeme komunikovať, bude to pre umenie tragické. Tento konflikt nikomu neprospieva.

Patrik
Steinhauser

Takže ak by sa s vami chceli stretnúť ľudia z Otvorenej kultúry alebo Slobodnej národnej galérie, ste tomu otvorený?

Určite áno. Nie som fanúšik čierno-bieleho videnia sveta a som presvedčený, že v záujme kultúry sa musíme začať rozprávať.

Slovensko je malá krajina a výtvarníci, kurátori či galeristi sa medzi sebou dobre poznajú. Vyčítal vám niekto z vašich priateľov alebo známych, že ste v tejto situácii išli pracovať do SNG pod súčasným vedením?

Nie. Hneď po tom, ako som prijal post v SNG, som vnímal kritiku od istej časti kultúrnej obce, ale do detailov som to nesledoval. Mal som pocit, že tie výčitky, ktoré voči mne vzniesli a ktoré sa ku mne nejakým spôsobom dostali, boli skôr útoky ad hominem. Komentovali, ako vyzerám alebo čo som robil pred 20 rokmi. Na to nemienim reagovať. No telefonovali mi aj

niektorí ľudia priamo z kultúrnej komunity a za takúto ad hominem kritiku sa mi ospravedlňovali.

Existuje model galerijnej inštitúcie, ktorý je pre vás inšpiráciou?

V živote som sa naučil jednu vec – keď vám niekto povie, že existujú iba dve možné cesty vpred, často je najzaujímavejšia tá tretia. Nechcem, aby sa SNG snažila napodobňovať jednu konkrétnu zahraničnú inštitúciu. Samozrejme, pozerám sa na iné múzeá, chcem rozumieť tomu, čo funguje vo Viedni, v Mníchove, Paríži, Londýne, New Yorku a inde, ako si budujú publikum, pracujú s mecenášmi, rozvíjajú zbierky, pripravujú výstavy a financujú projekty. Boli by sme hlúpi, keby sme sa od úspešných inštitúcií nechceli učiť. Učiť sa je však niečo celkom iné ako kopírovať. Slovensko má svoju históriu, vlastných umelcov, zbierky, výzvy aj vlastné príležitosti.

Čo potrebuje SNG podľa vás?

Potrebuje vytvoriť model, ktorý bude autentický pre toto miesto. A možno by sme mali byť ambicióznejší, než len premýšľať nad tým, ktorému zahraničnému múzeu sa chceme podobať. Máme príležitosť spoločne vybudovať niečo osobité, relevantné a trvalé – inštitúciu, ktorej vplyv presiahne naše pôsobenie a možno ovplyvní aj generácie, ktoré prídu po nás. To si vyžaduje upustiť od čierno-bieleho uvažovania.

To ste už hovorili, ale čo presne tým myslíte?

Verejné alebo súkromné, lokálne alebo medzinárodné, tradícia alebo inovácia, akademické alebo podnikateľské, štátne financovanie alebo súkromná podpora – nemusia to byť vždy protichodné voľby. Veľmi často sa zaujímavé riešenie nachádza niekde inde, v kombinácii silných stránok, ktoré sa zvyčajne považujú za protiklady. A myslím si, že to isté platí aj pre kultúrne prostredie. Môžeme nesúhlasiť, môžeme kritizovať. Mali by sme spochybňovať rozhodnutia, keď sa domnievame, že sú nesprávne. Neverím však, že trvalé rozdeľovanie, stiahnutie sa do úzadia alebo pasivita môžu byť dlhodobou kultúrnou stratégiou.

Aká je teda podľa vás správna cesta?

Pre mňa je budovanie silnejšie než stiahnutie sa. Často máme v rukách oveľa viac, ako si niekedy myslíme. Mojim cieľom je v SNG spoločne s tímom vytvoriť niečo vlastné, čo bude verné Slovensku, dostatočne ambiciózne na to, aby to malo medzinárodný význam a dostatočne silné na to, aby nás všetkých prežilo. Možno jedného dňa otázka nebude znieť, podľa ktorej inštitúcie sa riadila SNG. Možno sa niekto opýta, čo sa môže naučiť od SNG.

31. 8. 2026 18 min

ZdieľaťUložiťOdomknúť

Dizajn a umenie

+ Sledovať tému

Martina Jurinová

redaktorka Forbes Slovensko

Martina Jurinová zodpovedá za zostavovanie rebríčka rodinných firiem. Píše aj o ženách v biznise, zberateľstve a umení. Vyštudovala Anglistiku a amerikanistiku na Filozofickej fakulte PU v Prešove. Ako novinárka pôsobila v The Slovak Spectator, ako prispievateľka Economist Intelligence Unit a Symsite Research. Vo Forbese je od roku 2010. Napíšte jej na martina.jurinova@forbes.sk.

+ Odoberať autora

Odporúčame

Rozum nie je sudca. Často je len advokátom našich rozhodnutí

Erik Schwarcz 30.08.2026 4 min

Prezrádzajú, čo znamená práca s ADHD. „Akoby som mala v hlave milión